

EBK kódex kivonat - Munkavégzés engedélyezése és felügyelete

Vezérigazgatói operatív szabályzat

Szabályzat kidolgozásáért és karbantartásáért felelős:

.....
Szabadkai Zoltán
EBK vezető

A szabályzat kiadásáért felelős:

.....
dr. Eperjes Krisztián
Társasági Támogatás igazgató

Jóváhagyta:

.....
Terhes Kristóf Lajos
vezérigazgató

Hatálybalépés dátuma: 2018. augusztus 10.

Előszó

A hatékony Egészségvédelmi, Biztonságtechnikai, Környezetvédelmi (EBK) menedzsment és a magas szintű EBK tudatosság a Társaság üzleti tevékenységének egyik kiemelt ügye, amely egyre fontosabbá válik. Napi szinten veszélyes környezetben dolgozunk, ezért elengedhetetlen, hogy a fenntartható fejlődéssel és a kockázatkezeléssel kapcsolatos megközelítésünk abból induljon ki, hogy felelősségteljesen és proaktív módon járunk el tevékenységeink biztonsága, egészségre és környezetre gyakorolt hatása miatt.

Az EBK kódex úgy került kidolgozásra, hogy a Társaság területére belépő, valamint a Társaság munkaszervezetében dolgozó valamennyi munkavállaló részére biztosítsa a szükséges EBK ismereteket és támogatást. A balesetek megelőzése, kollégáink, Vállalkozóink védelme és környezeti lábnyomunk csökkentése a Társaság összes munkavállalójának felelőssége. Vezetésünknek az EBK szakemberek szakmai támogatásával meg kell erősítenie a szisztematikus EBK irányítást és működtetést, elő kell mozdítanunk EBK kultúránk fejlesztését a szervezet minden szintjén.

Az EBK Kódex, mint az EBK irányítási rendszer alapja, nyolc korábbi szabályzat megszüntetésével rövidebb, egyszerűbb, mégis átfogóbb szabályozást tartalmaz, amely a Társaság EBK stratégiájának és irányítási rendszerének átláthatóbb megközelítését biztosítja.

Az EBK szakterületén a felelőségek tisztázásával az EBK kódex lehetővé teszi minden vezető számára, hogy kialakítsa és fenntartsa az általa irányított szervezetben az eredményes EBK működést. Javasoljuk, hogy forduljon az EBK osztály szakembereihez az EBK kódex hatékonyabb alkalmazásához szükséges további támogatásért.

Az EBK kódex Társasági szintű előírásai tartalmazzák az EBK előírásokra vonatkozó minimumkövetelményeket, de az EBK szakemberekkel egyetértésben további intézkedések, szabályozások vezethetők be az operatív, helyi szintű feladatok kezelésére.

Biztosak vagyunk benne, hogy közös EBK értékrendünk és az EBK Kódexben leírt iránymutatások közös megvalósítása hozzájárul Társaságunk üzleti céljainak eléréséhez.

Köszönjük az elkötelezettséget és a folyamatos támogatást,

Terhes Kristóf Lajos
Vezérigazgató

Kiss László Gábor
Rendszerüzemeltetés igazgató

Dr. Eperjes Krisztián
Társasági Támogatás igazgató

Szabadkai Zoltán
EBK vezető

Tartalomjegyzék

Előszó	2
1. Munkavégzés engedélyezése és felügyelete	4
1.1. Belépés engedélyezése	4
1.2. Üzemeltetés és karbantartás	4
1.3. Munkaterület átadása	4
1.4. Megbízás munkavégzésre (munkavégzés munkáltató általi elrendelése)	5
1.5. Munkavégzés engedélyezése	5
1.5.1. Általános előírások	5
1.5.2. Munkavégzési engedély (általános)	6
1.5.3. Munkavégzési engedély (egyedi)	6
1.5.4. Magas EBK kockázatú munkavégzés engedélyezése	7
1.5.4.1. Általános szabályok	7
1.5.4.2. Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység engedélyezése	8
1.5.4.3. Beszállással végzett munka engedélyezése	9
1.5.5. Koordináció	10
1.5.6. Munkavégzés felügyelete	11
1.5.6.1. Munkavégzés helyszínén tartandó dokumentumok és eszközök	11
1.5.6.2. Légtérelmezés általános szabályai	11
1.5.6.3. Nem technológiai célú létesítményben történő munkavégzés felügyelete	12
1.5.6.4. Üzemeltetői felügyelet	12
1.5.7. Szakfelügyelet	13
1.5.8. Üzemeltetői illetve szakfelügyelet igazolása	14
1.5.9. Munkavégzési engedély lezárása vagy visszavonása	14
1.5.10. Intézkedés idegen érdekkörben végzett munka során észlelt szabálytalanságok esetén	14

1. MUNKAVÉGZÉS ENGEDÉLYEZÉSE ÉS FELÜGYELETE

1.1. Belépés engedélyezése

- a) A beléptető rendszerrel nem rendelkező gázipari létesítményekre, építési és egyéb munkahelyekre történő belépés (pl. Társaság munkavállalói, látogatók, hatóságok stb.) a Földgázszállító Régió vezetőjének engedélye alapján történhet. Ez alól mentesül a Társaság munkaköri feladatainak ellátása céljából belépő munkavállalója.
- b) Külföldi állampolgárok a Társasági Biztonság osztály előírásaiban meghatározott engedélyezést követően léphetnek be a létesítményekre.
- c) A gázipari létesítményekre, építési munkahelyekre való belépést és távozást, a munkavégzéssel kapcsolatos információkat a Régiós diszpécsernek kell jelenteni (pl. munkát végző cég neve, felelős helyszíni vezető neve és elérhetősége, a munkavégzők nevei, a munka megkezdésének ténye, a munka tartalma és várható időtartama, távozáskor az elvégzett, valamint a megkezdett, de be nem fejezett munkák, esetleg tapasztalt rendellenesség).
- d) Az idegen személyeket a létesítményekre történő belépés előtt tájékoztatni kell a betartandó EBK szabályokról, valamint a veszélyhelyzetek esetén követendő magatartási szabályokról. A szabályok megszegése esetén az idegen személyek felügyeletét ellátó munkavállaló köteles a felügyeletére bízott személyeket figyelmeztetni a szabályok betartására.

1.2. Üzemeltetés és karbantartás

- a) A Társaság munkavállalója a munkaköri leírásában meghatározott feladatait az üzemeltetési és karbantartási utasításokban meghatározott módon, munkavégzési engedély nélkül elvégezheti.
- b) Az üzemvitellel összefüggő kisebb karbantartási, szerelési munkát csak az a munkavállaló végezhet, aki a tevékenységre vonatkozóan megfelelő szakképesítéssel rendelkezik, a munkavégzésre vonatkozó elméleti és gyakorlati oktatásban részesült. E tevékenység a munkavállalónak kiadott utasítás szerint, munkavégzési engedély nélkül végezhető.

1.3. Munkaterület átadása

- a) A Beruházás osztály munkaterületet ad a Vállalkozónak zöld mezős beruházás, vagy a technológia, illetve az építmény rendeltetési funkciójának részleges vagy teljes felfüggesztésével járó építési tevékenység megkezdése előtt.

A munkaterület átadási eljárásba be kell vonni a létesítmény üzemeltetéséért felelős vezető, vagy az általa megbízott személyt, ha a munkaterület földgázszállító technológiai területet, ill. annak biztonsági övezetét, vagy nem technológiai célú létesítményt érint. A munkaterület átadási jegyzőkönyv iratmintáját a **2. sz. melléklet** tartalmazza.

- b) A munkaterület átadása üzemelő technológiai területen, rendeltetészerűen használt nem technológiai célú épületben nem engedélyezett. Ilyen esetben munkaterület átadás helyett munkaterület biztosítási jegyzőkönyvet (**2. sz. melléklet**) kell készíteni. Építési tevékenység esetén az eljárás szereplői az a) pont szerintiék. Karbantartási munkáknál a létesítmény üzemeltetéséért felelős vezető és a Vállalkozó rögzíti a munkavégzés feltételeit a munkaterület biztosítási jegyzőkönyvben.
- c) A kompresszorállomás vezető a kompresszoregységen, az általános munkavégzési engedélyben meghatározott ellenőrzési, javítási és karbantartási tevékenységek elvégzéséhez a gépegységet a **3. sz. melléklet** szerint, dokumentált módon adja át a Vállalkozónak.
- d) A munkaterület biztosítási eljárást nem kell lefolytatni az alábbi tevékenységekre vonatkozóan:

- nyomvonal és terület karbantartás,
- nem technológiai célú számítástechnika, távközlési és informatikai eszközök telepítése, szervize,
- épülettakarítás, kommunális célú szemétszállítás,
- nem technológiai célú épületbe beépített épületgépészeti szerkezetek (pl. lift, klímaberendezés, tüzelőberendezés, tűzjelző berendezések) és közművek szervize,
- irodatechnikai eszközök, háztartási és ahhoz hasonló célú berendezések szervize,
- portaszolgálat, őrszolgálat,

1.4. Megbízás munkavégzésre (munkavégzés munkáltató általi elrendelése)

- a) A Vállalkozónak a munkavégzési engedélyhez csatolnia kell a munkavállalóinak az adott munkára kiállított megbízást (**4. sz. melléklet**). Ha a munkavégzésben több vállalkozó vesz részt, akkor a munkában résztvevő vállalkozások a fővállalkozónak adják át a megbízásokat, aki csatolja azt a munkavégzési engedélyhez.
- b) Nem kell megbízást kiállítani:
- egyéni vállalkozónak,
  - azonnal elhárítandó hiba vagy havária elhárításba bevont vállalkozónak,
  - irodatechnikai eszközök, háztartási és ahhoz hasonló célú berendezések szervizének,
  - portaszolgálat, őrszolgálat részére,
  - szállítási feladatok végzőjének, ha az áru átvétele-átadása erre rendszeresített helyen történik (pl. raktári átvétel),
  - technológiai célú létesítményen folyamatos vagy rendszeres műszaki rendelkezésre állást biztosító vállalkozásnak.
  - munkavégzési engedély nélkül végezhető munkákra.
- c) A vállalkozónak nyilatkoznia kell továbbá arról is, hogy a munka során használandó szerszámok, eszközök, berendezések - beleértve a védőeszközöket - megfelelnek a vonatkozó követelményeknek és a munka jellegének.

1.5. Munkavégzés engedélyezése

1.5.1. Általános előírások

- a) A munkavégzési engedély igénylésére vonatkozó általános szabály, hogy a vállalkozónak az engedélyt a munka megkezdése előtt legalább **8 munkanappal** korábban kell igényelni.
- b) A munka biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.
- c) Ha a munkaterületen egyidejűleg két vagy több munkavállaló közösen végzi ugyanazt a munkafeladatot, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.
- d) Az engedélyt kiadó az üzemeltetői- vagy szakfelügyelet szükségességéről a munkavégzési engedélyben köteles rendelkezni.
- e) A munkakezdés feltétele az alábbi dokumentumok elfogadása és rendelkezésre állása:
- a szerződéses, ill. a munkamegbízási feltételek, a jognyilatkozatok,
  - az engedélyek (hatósági engedélyek, közmű üzemeltetők hozzájárulásai, üzemeltetői nyilatkozat), ill. hatósági bejelentések,

- a jóváhagyott műszaki dokumentációk (kiviteli terv, építési technológia, munkaterületen áthaladó közművek helyszínrajza stb.),
  - EBK oktatás dokumentumai,
  - A betartandó EBK előírásokat is tartalmazó jóváhagyott kiviteli terv, vagy építési technológia mellett az alábbi dokumentumok:
    - ha a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet szerint a munkavégzésre szükséges biztonsági és egészségvédelmi terv készítés, akkor biztonsági és egészségvédelmi terv,
    - ha a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet szerint a munkavégzésre nem szükséges biztonsági és egészségvédelmi terv készítés, akkor munkaveszély elemzést tartalmazó EBK terv **(5. sz. melléklet)**.
  - munkaterület átadása vagy a munkavégzés helyszínén az üzemeltetői felügyelet, illetve a szakfelügyelet meghatározása,
  - a földgáz szállítóvezeték vagy tartozékán idegen érdekből végzett munkák esetén „Üzemeltetői nyilatkozat”,
  - a magas EBK kockázatú tevékenység esetén munkavégzést közvetlenül megelőző dokumentált kockázatértékelés,
  - emelési műveleteknél emelési technológia vagy emelési terv (pl. különleges körülmények között végzett emelési műveletek, személyek emelése)
  - munkavégzési engedély, valamint
  - ha a munkavégzési engedély kiadója a munkavégzés feltételeként szakfelügyeletet vagy üzemeltetői felügyeletet írt elő, akkor a munka a felügyelettel megbízott személy engedélyével kezdhető meg.
- f) A munkavégzési engedély 1 példányát a munkavégzés helyszínén, 1 példányt (ami lehet elektronikus példány) az engedély kiadójánál kell tartani. A munkavégzési engedély megőrzési ideje az érvényesség lejáratától számított 2 év.
- g) Elföldelt műtárgyak, technológiai berendezések kitűzése, munkaárok nyitása és betemetése csak a Földgázszállító Régió képviselőjének engedélyével történhet. A vállalkozó a föld szakszerű visszatöltéséről és a tereprendezésről írásban köteles nyilatkozni **(6. sz. melléklet)**.

1.5.2. Munkavégzési engedély (általános)

- a) Általános munkavégzési engedély adható hosszabb időtartamú - általában éves szerződés keretében végzett – rendszeresen ismétlődő jellegű munkát végző vállalkozó részére.
- b) Általános munkavégzési engedély nem adható ki:
- engedélyköteles vagy bejelentés köteles építési tevékenységekre,
  - földgázszállító vezetéken és tartozékán, vagy ezek biztonsági övezetében idegen érdekből végzett tevékenységekre.
  - földgáz szállítóvezeték, kompresszorállomás, gázátadó állomás üzemeltetését érintő munkákra - kivéve terület karbantartási tevékenység - függetlenül attól, hogy az rb-s térben vagy azon kívül történik.
- c) A munkavégzési engedély a szerződés időtartamára, de legfeljebb 1 évig érvényes. Az engedély formátumát a **7. sz. melléklet** tartalmazza.

1.5.3. Munkavégzési engedély (egyedi)

- a) A Vállalkozó munkavégzési engedéllyel végezheti a szabályzat hatálya alá tartozó munkákat.
- b) Az üzemelő földgázszállító vezeték és tartozékait nem érintő (ún. zöldmezős beruházás) építési engedélyköteles tevékenység munkaterületén, a munkaterület átadását követően a munkavégzés engedélyezése a vállalkozó (fővállalkozó) hatáskörében történik.

- c) A munkavégzési engedélyt a fővállalkozó, vagy a szerződésben nevesített Vállalkozó részére kell kiadni. A munkavégzési engedély mintáját a **8. sz. melléklet** tartalmazza. Egyedi munkavégzési engedélyt kell kiadni az általános munkavégzési engedéllyel (5.5.2 pont) nem végezhető tevékenységekre, a tűzveszélyes munkákra (5.5.4.2 pont), és a beszállásos munkákra (5.5.4.3 pont).
- d) A Társaság saját kivitelezésű építési tevékenysége esetén a munkavégzési engedélyt a kivitelezéssel megbízott szervezeti egység részére kell kiadni.
- e) A munkavégzési engedély kiadására az adott létesítmény üzemeltetéséért felelős vezető (Régióvezető, illetve az Eszköz- és Szolgáltatásgazdálkodás vezető, továbbiakban ESZG vezető), vagy az általa írásban erre meghatalmazott személy jogosult.
- f) Egyedi Munkavégzési engedélyben kell engedélyezni a térben, időben és tárgyban (konkrét helyszín, korlátozott időtartam, meghatározott feladat) elkülönülő munkavégzést.
- g) A földgázszállító vezeték és tartozékai megközelítésével vagy keresztezésével járó munkavégzési engedély iratmintáját a **9. sz. melléklet** tartalmazza.

1.5.4. Magas EBK kockázatú munkavégzés engedélyezése

1.5.4.1. Általános szabályok

- a) Bármely olyan munkavégzés megkezdése előtt, amely magas EBK kockázatú (EBK kritikus), írásbeli engedélyt kell kiadni.
- b) Az írásbeli engedély:
- meghatározza a munkaterület határait, a munkavégzés időbeli korlátait,
  - azonosítja az összes veszélyt és értékeli a kockázatokat,
  - a veszélyek megszüntetésére vagy mérséklésére irányuló ellenőrző intézkedéseket hoz,
  - összehangolja, szükség esetén korlátozza az ugyanarra a területre kiadott egyéb munkaengedélyeket, párhuzamosan folyó munkákat,
  - meghatározza a munka engedélyezéséért és elvégzéséért felelős személyeket,
  - biztosítja a megfelelő ellenőrzést a normál üzemmenethez való visszaállítás során,
  - a fenti információkat közli valamennyi munkában résztvevővel.
- c) EBK kritikus tevékenységek:
- Robbanásveszélyes környezetben végzett munka,
  - Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység,
  - Beszállással végzett munka,
  - Egészségre és életre azonnali veszélyt jelentő mérgező, radioaktív anyagokkal végzett tevékenység (pl. radiológiai varratvizsgálat),
  - Emelő berendezésekkel végzett emelési műveletek (kivétel raktári anyagmozgatás),
  - Nyomás alatti rendszereken végzett munka (pl. nyomás alatti fűrés, hegesztés),
  - Villamos feszültség közelében vagy villamos feszültség alatt végzett munka (kivétel villamos, műszeres mérések),
  - Biztonsági berendezések kiiktatásával járó munka,
  - Magasban végzett munka (2 méternél nagyobb szintkülönbség), ha nincs kiépített, kollektív leesés elleni védelem,
  - Földmunka, munkaárookban végzett munka (talajszinttől 1 méternél mélyebben),
  - Fentiekben fel nem sorolt, de a munkát engedélyező, vagy EBK szakértő által EBK kritikusnak minősített munka.

- d) Földgázszállító és más veszélyes technológián végzett EBK kritikus tevékenységekre vonatkozó szabályok:
- A munka nem kezdhető el, ha a tevékenységre nem készült dokumentált, munkavégzést közvetlenül megelőző kockázatértékelés (Last Minute Risk Assessment röviden LMRA; **10. sz. melléklet**). A kockázatértékelés célja, hogy a munkát végzők meggyőződjenek arról, hogy a tervezett munka a helyszíni körülmények, a létszám, a felkészültség, a munkaeszközök és a védőeszközök figyelembevételével biztonságosan elvégezhető.
  - A munka megkezdése előtt közvetlenül, helyszíni bejárást követően a munkavégzés helyszíni irányítója dokumentált munkamegbeszélést (Toolbox Meeting) köteles tartani a munkavégzésben részt vevőknek, melynek során ismertetni kell a kockázatértékelés eredményét, a biztonsági szabályok áttekintését, veszélyek ellen történő védekezés módjait. A munkamegbeszélést dokumentálni kell (**11. sz. melléklet**), az elhangzottak megértését a munkavállalók aláírásukkal ismerik el.
  - A Társaság létesítményein, vagy tevékenységével összefüggésben munkát végzőknek képzettnek kell lenni, ismernie kell az EBK kritikus tevékenységhez kapcsolódó EBK előírásokat, és a földgázszállító rendszer sajátos veszélyeit, EBK előírásait.
  - Az egyéni védőfelszereléseket az adott tevékenységre készített kockázatértékelésnek megfelelően kell használni.
  - A lehetséges vészhelyzetek kezelésére kidolgozott mentési, vészhelyzet kezelési terveknek rendelkezésre kell állni a munka megkezdése előtt, és ezt a munkavégzésben, mentésben résztvevőknek ismernie kell.
  - Le kell állítani a munkavégzést, ha az veszélyezteteti munkavégzők vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyek egészségét és biztonságát!
- e) EBK kritikus tevékenység írásbeli engedélyének kiadására az adott létesítmény üzemeltetéséért felelős vezető (Régióvezető, ESZG vezető), vagy az általa írásban erre meghatalmazott személy jogosult. Ilyen engedély kiadására olyan munkavállaló hatalmazható fel, aki a Társaságnál az adott szakterületen legalább 3 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, a munkaengedélyezési rendszerből dokumentált oktatásban részesült, az engedélyezett munkafolyamatot, a munkával érintett létesítményt ismeri.

1.5.4.2. Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység engedélyezése

- a) Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet írásban meghatározott feltételek szerint szabad végezni.
- Az alkalmoszerű tűzveszélyes munkavégzés engedély iratmintát és tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat a **8. sz. melléklet** tartalmazza.
  - Potenciálisan robbanásveszélyes térben végzett terület karbantartási munka az általános munkavégzési engedéllyel kiadott „Kiegészítő tűzvédelmi intézkedések rb-s térben végzendő terület karbantartási munkákhoz” engedéllyel végezhető. Az iratmintát a **12. sz. melléklet** tartalmazza.
  - A vállalkozó a nem technológiai célú létesítményben végzett alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységét elrendelheti a kereskedelmi forgalomban megvásárolható, és a hatályos tűzvédelmi jogszabály (54/2014 (XII. 5.) BM rendelet szerinti OTSZ) előírásainak megfelelő nyomtatványon is.
  - A Társaság területén, technológiai rendszerén munkát végző vállalkozók munkavállalóinak tűzvédelmi szakvizsga bizonyítványát az alkalmoszerű tűzveszélyes munkavégzésre vonatkozó engedély kiadásakor köteles ellenőrizni az engedélyt kiadó, illetve Társaságunk részéről az engedély feltételeit felülvizsgáló, továbbá a munkavégzés során a Társaság ellenőrzést végző munkavállalója.

- Az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység engedélyezése és végrehajtása során be kell tartani a 10.1.5.1 pontban előírtakat is.
- Az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységre vonatkozó engedély legfeljebb egy munkahétre adható ki. Minden műszakkezdés előtt az üzemeltető ezzel meghatalmazott képviselője és a munkavégzés helyszíni irányítója köteles ellenőrizni, hogy a munkavégzés körülményében tűzvédelmi szempontból történt-e változás. A munkakezdés új engedély kiadásával engedélyezhető, ha az engedélyben rögzített feltételekhez képest tűzvédelmi szempontból változás történt, illetve a munkavégzők személye megváltozott.
- A tűzveszélyes tevékenység befejezése után a munkavégzés helyszíni irányítója a helyszínt és annak környezetét tűzvédelmi szempontból köteles átvizsgálni és minden olyan körülményt megszüntetni, ami tüzet okozhat. A munkavégzés helyszíni irányítójának a munkavégzés helyszínét át kell adni az üzemeltető ezzel meghatalmazott képviselőjének. Az átadás-átvétel időpontját az engedélyben fel kell tüntetni és aláírással igazolni kell.

1.5.4.3. Beszállással végzett munka engedélyezése

- a) Veszélyes berendezésben és emberi tartózkodásra nem tervezett egyéb zárt térben munka az alábbi feltételek mellett végezhető:
- az összes más lehetőség kizárt,
  - arra feljogosított felelős személy beszállási engedélyt adott az adott tevékenység végzéséhez,
  - rendelkezésre állnak a beszállással végzett munkára előírt személyi és tárgyi feltételek,
  - a beszállási engedélyt minden érintett, illetve munkában résztvevő személy ismeri,
  - minden érintett személy kompetens a munka elvégzésére és a munkavégzéssel összefüggő kockázatokat megismerte,
  - a zárt térre ható összes anyag- és energiaáram kizárásra került,
  - a munka megkezdése előtt, és a munkavégzés alatt a kockázatértékelésben meghatározott gyakorisággal légtérelmézést végeznek,
  - a tevékenységnek megfelelő számú figyelő és mentést végző személy készenlétben van,
  - megakadályozható a jogosulatlan beszállás.
- b) A zárt tér olyan terület, amely elég nagy ahhoz, hogy a személyzet képes bejutni, azonban a bejutás, a kijutás vagy a menekülés a térből nehézkes, vagy korlátozott, továbbá a teret nem tervezték folyamatos emberi tartózkodásra.
- c) Az engedélyhez kötött zárt tér olyan zárt teret jelent, amely egy vagy több elemet tartalmaz a következő jellemzőkkel:
- Veszélyes léghőrt tartalmaz vagy tartalmazhat.
  - Olyan anyagot tartalmaz, tartalmazhat, amely károsítja a belépőt.
  - Olyan kialakítású, amely lehetővé teszi, hogy a belépő munkavállaló a zárt térben csapdába essen, beszoruljon.
  - Egyéb ismert biztonsági vagy egészségi kockázatot tartalmaz (pl. veszélyes érintési feszültség, forgó alkatrész).
- d) Zárt térben végzett munka csak akkor engedélyezett, ha a beszállási engedély kiadásra került, és a munka megkezdése előtt közvetlenül a munkavégzés irányítója a munkabiztonsági oktatást megtartotta. A beszállási engedély egy műszakra adható, érvényességi ideje legkésőbb a műszak végén lejár. Az érvényes engedély egy példányát mindig a munkavégzés helyszínén kell tartani. A beszállási engedély kiadásakor alkalmazni kell az MSZ 09-57.0033:1990 szabvány előírásait.
- e) Kockázatértékelés alapján kell meghatározni a beszállással végzett művelethez szükséges egyéni védőeszközöket, melyet a beszállási engedélyben fel kell tüntetni (pl. hevederezett biztonsági öv,

mentő-, és jelzőkötél, lángálló védőruha, sűrített levegős légzésvédő). A mentéssel megbízott munkavállalóknak a beszállást végző személlyel megegyező egyéni védelmet kell biztosítani.

- f) A munkavégzés alatt legalább két segítőnek kell jelen lennie, akiket a mentéssel kapcsolatos tevékenységen kívül egyéb feladattal megbízni nem szabad. A felügyelettel megbízott személyek a munkavégzés időtartama alatt a helyüket nem hagyhatják el.
- g) A beszállási műveletet irányító munkahelyi vezető a beszállási engedélyt érvényteleníti, ha:
  - A beszállási engedélyben rögzített műveletek befejeződtek.
  - A zárt térben, vagy közvetlen környezetében olyan nem biztonságos körülmények lépnek fel, amelyek a Beszállási engedélyben nem engedélyezettek.
- h) A beszállási engedély iratmintáját, a tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat a **8. sz. melléklet** tartalmazza.
- i) Ha a beszállással járó munkavégzés tűzveszéllyel jár, akkor a beszállási engedéllyel együtt tűzveszéllyel járó tevékenységre vonatkozó munkavégzési engedélyt is ki kell adni.

1.5.5. Koordináció

- a) Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra az veszélyt ne jelentsen. A munkafolyamatok összehangolásáért felelős személyt a munkavégzési engedélyen kell kijelölni.
- b) Az idegen munkáltató munkavállalói kötelesek együttműködni a biztonságos munkavégzés érdekében a Társaság és más vállalkozók munkavállalóival. Az együttműködés kiemelt területei:
  - munkavédelmi oktatás és a munkavédelmi célú ellenőrzések rendje,
  - közösen használt létesítmények használati rendje,
  - munkavégzési engedélyek kiadása,
  - beszállással vagy alkalomszerű tűzveszéllyel járó munkavégzés,
  - veszélyes anyagok, készítmények és hulladékok kezelése,
  - robbanásveszélyes környezetben történő munkavégzés felügyelete,
  - egyéni védőeszköz-ellátás rendje,
  - elsősegélynyújtás, riasztás, mentés szabályozása,
  - munkabalesetek kivizsgálása.
- c) Azokon a munkahelyeken, ahol több munkáltató munkavállalói végeznek egyidejűleg munkát, szerződésben kell megjelölni a munkavégzés összehangolásáért felelős munkáltatót. A kijelölés hiányában a fővállalkozó felel a munkavégzés összehangolásáért, ha ilyen nincs, akkor az, akinek a területén a munkavégzés folyik.
- d) A munkavégzés összehangolásának - a munkafolyamatok és azok ütemezése mellett - ki kell terjednie az érintett munkavállalók és munkavédelmi képviselőik tájékoztatására.
- e) A 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet szerinti építési tevékenység esetén a tervező és a kivitelező munkavédelmi képzettséggel rendelkező biztonsági és egészségvédelmi koordinátort (továbbiakban koordinátort) köteles alkalmazni annak érdekében, hogy a kiviteli terv „biztonsági és egészségvédelmi tervfejezete” tartalmazza a szükséges munkavédelmi előírásokat az építés és az építési tevékenység hatókörében tartózkodó személyek vonatkozásában.
- f) Amennyiben a Társaság kivitelezési vagy karbantartási szolgáltatást nyújt külső fél részére, akkor a munkavédelmi szabályokat a szolgáltatást megrendelő munkavédelmi tárgyú szabályozásainak figyelembevételével kell meghatározni. A szolgáltatási szerződésben a Társaság képviselőjeként megnevezett személy felelős a munkavédelmi tárgyú tervek biztosításáért.

1.5.6. Munkavégzés felügyelete

1.5.6.1. Munkavégzés helyszínén tartandó dokumentumok és eszközök

- a) Vállalkozó köteles munkavégzéskor a helyszínen tartani és ellenőrzéskor bemutatni az alábbi dokumentumokat:
- munkaterület átadási vagy munkaterület biztosítása jegyzőkönyv,
  - munkavégzési engedély,
  - munkavégzésben résztvevő munkavállalók jelenléti íve,
  - munkavállalók adott munkavégzésre képzettségét igazoló dokumentumainak másolatát,
  - EBK oktatási napló,
  - baleset megelőzési dokumentáció (pl. biztonsági és egészségvédelmi terv, munkavédelmi kockázatértékelési dokumentáció, munkaveszély elemzés),
  - munkavállaló foglalkozás-egészségügyi alkalmasságát igazoló dokumentáció,
  - munkavállaló foglalkoztatását igazoló dokumentáció (pl. munkaszerződés),
  - biztonságtechnikai célú műszer (pl. légtérelmező készülék) kalibrálási jegyzőkönyve, ha a készüléken a kalibrálás jelölése nem helyezhető el,
  - veszélyes munkaeszköz időszakos felülvizsgálatát igazoló dokumentum,
  - 3. kategóriás egyéni védőeszköz felülvizsgálatát igazoló dokumentum és a használatot elrendelő munkáltatói igazolás,
  - veszélyes anyag és veszélyes készítmény biztonsági adatlapja,
  - építési tevékenység esetén az építésügyi jogszabályokban meghatározott munkavégzés helyszínén tartandó dokumentumok,
  - EBK kritikus munka esetén az 5.5.4.1 d) szerinti dokumentumok (LMRA, Toolbox meeting),
  - Energiaizolációs terv.
- b) A munkavállaló köteles magánál tartani:
- személyi azonosító okmányát, társadalombiztosítási igazolását (pl. TAJ kártya),
  - gépkelzői, járművezetői jogosítványát,
  - EBK kártyáját, belépőkártyáját (ahol értelmezhető).

1.5.6.2. Légtérelmezés általános szabályai

- a) A munkavégzés helyszíni irányítója köteles a légtérelmezést érvényes kalibrálással rendelkező műszerrel elvégezni, ill. elvégeztetni:
- a beszállással járó munka,
  - a potenciálisan robbanásveszélyes térben végzett alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységgel járó munka,
  - az engedély kiadója által meghatározott munka megkezdése és újakezdése előtt, továbbá a munkavégzés során, a munkavégzési engedélyben meghatározott rendszerességgel.

Az eredményeket a munkavégzési engedélyben, ha ott erre nincs lehetőség, légtérelmezési jegyzőkönyvben (**13. sz. melléklet**) kell dokumentálni.

- b) A légtérelmezést csak az arra kioktatott személy végezheti! Amennyiben a légtérelmező napi ellenőrzésének (bump test) műszaki feltételei adottak, annak elvégzése kötelező.
- c) A légtérelmező készülékek előre beállított koncentráció értékeknél hang- és fényjelzéssel figyelmeztessenek a veszélyre. A mérőműszer robbanásbiztos kivitelű legyen, védelmi módja feleljen meg az előfordulható robbanásveszélyes gázoknak.
- d) A gázkoncentráció-mérés sorrendje:

- I. Oxigénhiány mérése, ha annak veszélye fennáll.
- II. Éghetőgáz koncentrációjának mérése, ha előfordulás veszélye fennáll.
- III. Egyéb mérgező gázok mérése, ha az előfordulás veszélye fennáll.

A földgázz szállító technológián az éghető gáz alatt metán értendő. A légtérelmző készülék éghető gáz szenzorjának kalibrációját metán gázra kell elvégezni. Ettől való eltérésre a munkavégzési engedély jóváhagyójának a munkavégzési engedélyen kötelező rendelkeznie.

- e) Tilos munkát végezni, ha az éghető gáz koncentrációja nyitott térben az ARH 40 %-ot, zárt térben az ARH 20 %-ot meghaladja.

1.5.6.3. Nem technológiai célú létesítményben történő munkavégzés felügyelete

- a) Az Eszköz- és szolgáltatás gazdálkodás osztály a munkavégzés felügyeletének módját a Biztonsági Házirend figyelembevételével köteles meghatározni.
- b) Az engedély kiadó, vagy az általa megbízott személy a nem technológiai célú irodaépületben folyó karbantartási, javítási munkákat a vállalkozó munkavégzés irányítójával munkakezdés előtt köteles a helyszínen egyeztetni.
- c) Az Eszköz- és szolgáltatás gazdálkodás osztály a rendszeres jellegű tevékenységet végző vállalkozó munkavégzését (pl. takarítás) legalább negyedévente egy alkalommal köteles ellenőrizni.

1.5.6.4. Üzemeltetői felügyelet

- a) Az üzemeltetői felügyelet feladata, hogy a földgáz szállítóvezetéken (tartozékain és alkotórészein), informatikai eszközein saját érdekkörű munkavégzés során ellenőrizze az üzemeltetés, valamint a munkavégzés feltételeit.
- b) Az üzemeltetői felügyelet elrendelésére az alábbi vezetők jogosultak:
- földgázz szállító régió vezetője a földgázz szállító rendszeren és tartozékain végzett munkáknál,
  - Informatika vezető, valamint az általa erre írásban meghatalmazott munkavállaló az informatikai eszközökön (szerverek, háttértárolók, routerek, stb.) végzett munkáknál,
  - Rendszerirányítás és Egyensúlytartás vezető a rendszerirányító eszközeinek üzemeltetését érintő munkáknál.

A munkavégzési engedély kiadójának minden érintett vezetővel egyeztetni kell az üzemeltetői felügyelet feltételeit, ha az több vezető hatáskörét érinti.

- c) Az üzemeltetői felügyeletet ellátó személy feladatai:
- a biztonságos munkavégzéshez szükséges üzemeltetői feltételek biztosítása (pl. technológiai kapcsolások és funkciópróbák végrehajtása, biztonsági berendezések ellenőrzése, stb.),
  - intézkedéseket tenni, ha a munkavégzés nem felel meg a munkavégzési engedélyben előírtaknak,
  - a munkát leállítani, a munkavégzés hatókörében tartózkodók veszélyeztetése, az üzemeltetés veszélyeztetése és a környezetvédelmi előírások megszegése esetén,
  - jelentést tenni a régiós diszpécsernek az üzemvitelt érintő eseményekről,
  - ellenőrizni a munkaterületen tartózkodók belépési jogosultságát.

Az üzemeltetői felügyelet mellett végezhető tevékenységeket a **14. sz. melléklet** tartalmazza.

- d) Nem kell üzemeltetői felügyeletet biztosítani:
- Területigényes létesítményen, ha a munkavégzés nem a földgázz szállító és hírközlő rendszeren történik, és nem veszélyezteti az üzemszerű működést.

- A földgáz szállítóvezeték biztonsági övezetében végzett munkáknál, amelyek nem tartoznak a bányatörvény végrehajtási rendeletében meghatározott tilalmak alá.
- A földgázszállító régió vezetője által megjelölt munkavégzési helyszíneken.

1.5.7. Szakfelügyelet

- a) A szakfelügyelet feladata, hogy a Társaság működési területén, idegen érdekkörben történő tevékenység során biztosításra kerüljenek azok a feltételek, melyek a biztonságos üzemeltetés érdekében szükségesek.
- b) A Társaság honlapján megtalálható "Szakfelügyelet Megrendelő" nyomtatványt kitöltve az illetékes földgázszállító régió vezetőjének, vagy az általa erre írásban meghatalmazott munkavállalónak kell megküldeni. Ha munkavégzési engedély kiadása szükséges, akkor a munkavégzési engedély kérelem benyújtásával egy időben.
- c) A szakfelügyeletet igénylő megrendelése alapján a Társaság és a szakfelügyelet biztosítását kérő között szerződéses jogviszony jön létre a honlapon megtalálható „Az FGSZ Zrt. által üzemeltetett létesítményekre vonatkozó szakfelügyelet biztosításának általános szerződési feltételei” dokumentum szerinti tartalommal.
- d) A megküldött kérelem a szakfelügyeletet kérő által tett egyoldalú ajánlattételnek minősül, amely alapján a Társaságnak szerződéskötési kötelezettsége keletkezik, amennyiben a szerződéskötésnek nincs jogszabályi, vagy egyéb akadálya. A szakfelügyeletet igénylő és a Társaság között a „Szakfelügyelet biztosítása kérelem” nyomtatvány benyújtásával, annak időpontjában jön létre, az általános szerződési feltételek szerinti szakfelügyelet biztosítására vonatkozó szerződés.
- e) A szakfelügyeletet ellátó munkavállalók feladatai:
  - ellenőrizni a Társaság által kiadott üzemeltetői nyilatkozatban és munkavégzési engedélyben foglalt előírások betartását,
  - leállítani a munkavégzést, ha
    - az nem felel meg a munkavégzési engedélyben és az üzemeltetői nyilatkozatban előírtaknak,
    - a munkavégzés személyeket és/vagy anyagi javakat veszélyeztet, illetve
    - fennáll a környezetkárosítás veszélye.
  - a régiós diszpécser felé jelentést adni a munkavégzés jelentősebb eseményeiről.
- f) Szakfelügyelet mellett végezhető minden olyan tevékenység, ami a Társaság által üzemeltetett földgázvezeték rendszerre és tartozékaira hatással lehet, biztonságos üzemeltetését, üzemszerű használatát befolyásolhatja. Különös tekintettel:
  - Biztonsági övezetben, a csővezeték tengelyétől számított 5-5 m távolságon belül, távkábelek esetében 1-1 m távolságon belül, ha a munka a vezeték vagy kábel feltárásával jár, vagy ezen távolságokon belüli, 60 cm-nél mélyebb földmunkavégzés történik.
  - Biztonsági övezet közelében végzett felszíni munkák, melyeknek közvetett hatása kedvezőtlen fizikai, kémiai hatást fejthet ki a földalatti szállítóvezeték és kábelek állapotára. Jellemző tevékenységek: felszín feletti közműkeresztezések, villamos szabadvezeteki hálózatok építése, közút – keresztezések.
  - Biztonsági övezetben, ha párhuzamos vezetésű, nyomvonal jellegű létesítményen
    - építési munkák folynak,
    - hiba- vagy havária elhárítás alatt.
  - Biztonsági övezetben, ha olyan mezőgazdasági munkák folynak, melyek egyedi engedélyek alapján befolyásolhatják a szállítóvezeték, kábel és tartozékainak állapotát.

1.5.8. Üzemeltetői illetve szakfelügyelet igazolása

- a) A szakfelügyelet jelenlétét naponta kell dokumentálni, és a honlapon megtalálható „Szakfelügyelet igazolás” kitöltésével legkésőbb a szakfelügyeleti tevékenység befejezésekor kell igazoltatni.
- b) A kompresszorállomásokon végzett munkák esetében az üzemeltetői felügyeletet nem kell igazolni, az eseményeket az állomási naplóban kell rögzíteni.

1.5.9. Munkavégzési engedély lezárása vagy visszavonása

- a) A munkavégzési engedélyt lezártnak kell tekinteni, ha az engedély érvényességi idején belül a Társaság a munka befejezését igazolta. A munka befejezését a munkavégzés helyszíni irányítója az engedélyen megadott értesítési címre szóban és írásban bejelentette, továbbá csatolta a munka befejezését igazoló dokumentációkat.
- b) Az engedély kiadója a munkavégzési engedélyt köteles időlegesen vagy véglegesen visszavonni, ha a munkavégzési engedélyben előírtak nem teljesülnek, vagy a munkavégzés körülményei kedvezőtlenül változtak. Az időlegesen visszavont munkavégzési engedély engedélyhosszabbítással érvényesíthető újra.
- c) Az alábbi személyek rendelhetik el a munkavégzés felfüggesztését, és a munkavégzési engedély időleges vagy végleges visszavonását kezdeményezhetik:
  - Felelős Műszaki Vezetők (FMV), és helyettesek (vezérigazgató által megbízott személyek),
  - Építés Felelős Műszaki Vezető,
  - Koordinációért felelős személy,
  - Üzemeltetői és szakfelügyeletet ellátó személyek,
  - Műszaki ellenőrök (VIG-TÁT-25 utasítás szerint),
  - EBK vezető, EBK szakértők.

1.5.10. Intézkedés idegen érdekkörben végzett munka során észlelt szabálytalanságok esetén

- a) A Társaság a földgázszállító vezetékek és tartozékainak biztonsági övezetére előírt tilalmak és korlátozások betartását rendszeresen és eseti jelleggel ellenőrzi.
- b) A földgázszállító régió köteles a biztonsági övezetében történő szabálytalan munkavégzés (engedély nélküli munkavégzés, biztonsági övezet megsértése, környezetszennyezés, természetvédelmi károkozás, stb.) felderítésekor:
  - tetten érés esetén, az előírásokat megszegő magánszemélyt/vállalkozót felszólítani a tevékenység leállítására, és ha lehetséges, az eredeti állapot visszaállítására,
  - helyszíni szemlét lefolytatni, és a szemle megállapításait írásba foglalni,
  - bizonyítékokat gyűjteni (pl. fényképfelvételek készítésével) az esemény és következményeinek igazolására,
  - értesíteni* (szóban a tudomásul szerzéstől számított 2 órán belül, és írásban következő munkanap) az illetékes hatóságokat, illetve a természetvédelmi terület kezelőjét.

* Az illetékes bányafelügyeletet azonnal értesíteni kell, ha a biztonsági övezet megsértése súlyosan veszélyezteti a szállítóvezeték állagát (horpadás, felszakadás, megcsúszás).
- c) A földgázszállító régió - ha lehetséges, a károkozó bevonásával - tisztázza a károkozás körülményeit, a kár nagyságát és a károkozó felelősségét. A károkozótól a felelősség elismeréséről nyilatkozatot kell kérni (**15. sz. melléklet**).
- d) A földgázszállító régió köteles írásban értesíteni**:

- a biztonsági övezet megsértése esetén az Üzemvitel Irányítás osztályt és az illetékes bányafelügyeletet (megyei kormányhivatal Bányászati osztályát) az intézkedésekről, és azok eredményéről,
- környezetszennyezés, természetvédelmi károkozás esetén az EBK osztályt és az illetékes környezetvédelmi hatóságot, illetve a természetvédelmi terület kezelőjét.

** Írásban bejelentést kell tenni:

- *ha a Társaság az eseményt szóban bejelentette*
- *ha szóbeli bejelentés nem történt, de a helyreállítás költsége a 100.000 Ft-ot meghaladja.*